

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie radcy prawnego **A. W.**

obwinionego o popełnienie przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 kwietnia 2018 r.

skargi obwinionego na orzeczenie sądu odwoławczego - Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w W.

z dnia 21 września 2017 r.,

uchylające orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego

Okręgowej Izby Radców Prawnych w G.

z dnia 22 marca 2017 r.,

i przekazujące sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania

postanowił:

oddalić skargę.

UZASADNIENIE

Radca prawny A. W. został obwiniony o popełnienie w okresie od 19 grudnia 2012 r. do 13 maja 2013 r. w G., przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego polegających na tym, że:

1. podejmując się pomocy prawnej klientce A. S. w sprawie odrzucenia spadku po zmarłym mężu, cedując sprawę na aplikanta A. W., nie dochował

należytej staranności i nie wyjaśnił w sposób niebudzący wątpliwości konieczności złożenia wniosku o odrzucenie spadku w formie określonej przez zapisy Kodeksu cywilnego, przez co klientka straciła możliwość odrzucenia spadku;

2. podejmując się pomocy klientce A. S. w sprawie odrzucenia spadku przez małoletniego syna po zmarłym ojcu, cedując prowadzenie sprawy na aplikanta radcowskiego A. W., nie dochował należytej staranności w przedmiocie określenia daty, do której syn klientki mógł złożyć wniosek o odrzucenie spadku, nie dołożył także staranności w nadzorze nad działaniem aplikanta radcowskiego. W związku z poradą udzieloną przez aplikanta A. W. skutecznie upłynął termin do złożenia przez nieletniego J. S. oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu i nabył on spadek z dobrodziejstwem inwentarza.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych orzeczeniem z dnia 22 marca 2017 r., umorzył postępowanie dyscyplinarne wobec radcy prawnego A. W. o powyższe czyny uznając, że nastąpiło przedawnienie ich karalności.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone w całości na niekorzyść obwinionego przez Ministra Sprawiedliwości, który zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 70 ust. 1 i 2 w zw. z art. 67² ustawy o radcach prawnych polegającą na uznaniu, że ustała karalność przewinień dyscyplinarnych zarzucanych obwinionemu, podczas gdy prawidłowa wykładnia wymienionych przepisów prowadzi do odmiennego wniosku, gdyż postępowanie dyscyplinarne w przedmiotowej sprawie wszczęto w terminie;

2. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść postanowienia, to jest art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 11 ustawy o radcach prawnych, przez umorzenie postępowania dyscyplinarnego mimo, że nie nastąpiło przedawnienie karalności zarzucanych deliktów dyscyplinarnych.

Po rozpoznaniu odwołania, orzeczeniem z dnia 21 września 2017 r., Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi

dyscyplinarnemu pierwszej instancji. W uzasadnieniu wskazał, odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, że inaczej niż to przyjął Sąd *meriti*, termin przedawnienia, określony w art. 70 ust. 1 ustawy o radcach prawnych zostaje przerwany nie w momencie złożenia wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (w rzeczywistości Sąd I instancji przyjął, że termin ten został przerwany „z momentem ogłoszenia przez rzecznika dyscyplinarnego obwinionemu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, co nastąpiło w dniu 31 maja 2016 r.” – cytata z uzasadnienia orzeczenia), ale z momentem podjęcia przez rzecznika dyscyplinarnego decyzji o wszczęciu dochodzenia.

Od powyższego orzeczenia obwiniony radca prawny wniósł na podstawie art. 539a § 1 k.p.k. skargę do Sądu Najwyższego. Zaskarżając orzeczenie w całości, zarzucił naruszenie art. 439 § 1 k.p.k. oraz art. 437 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 k.p.k., w obu wypadkach w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. oraz art. 70 ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych i wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2017 r., I KZP 9/17 (OSNKW 2017, z. 10, poz. 59), niniejsza skarga jest dopuszczalna i podlega rozpoznaniu przez ten Sąd. Oceniając jej zasadność, należało uznać, że nie zasługuje na uwzględnienie.

W uzasadnieniu skargi jej autor akcentuje, że w kwestii przedawnienia karalności zarzuconych mu deliktów dyscyplinarnych trafne jest stanowisko Sądu I instancji, iż termin przedawnienia określony w art. 70 ust. 1 ustawy o radcach prawnych (dalej: u.r.p.) został przerwany z momentem ogłoszenia przez rzecznika dyscyplinarnego obwinionemu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, co nastąpiło w dniu 31 maja 2016 r. Zestawiając tę datę z datą popełnienia czynów wskazanych we wniosku rzecznika dyscyplinarnego (od 19 grudnia 2012 r. do 13 maja 2013 r.), nie ulega wątpliwości, że do przedawnienia doszło już 14 maja 2016 r. Obwiniony zwrócił też uwagę, że zgodnie z art. 313 k.p.k. postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego powinno mu zostać ogłoszone osobiście, tymczasem z niezrozumiałych względów zostało mu wysłane pocztą. Wskazał, że

w świetle art. 313 § 1 k.p.k. na przedstawienie zarzutów składają się trzy następujące po sobie czynności: sporządzenie postanowienia o przedstawieniu zarzutów, ogłoszenie go niezwłocznie podejrzanemu oraz przesłuchanie podejrzanego, przy czym dwie ostatnie czynności mogą być niewykonane tylko wówczas, gdy nie jest to możliwe z powodu ukrywania się obwinionego. W niniejszej sprawie zarzuty nie zostały obwinionemu skutecznie przedstawione, w każdym razie nie pismem doręczonym mu 31 maja 2016 r. W takiej sytuacji należy uznać, że w ciągu trzech lat od popełnienia (według skarżącego „rzekomego” popełnienia) czynu do przedstawienia zarzutów (nieskutecznego) w stosunku do obwinionego nie wszczęto postępowania. Nasuwa się uwaga, że wywód ten nie jest konsekwentny, skoro skarżący wcześniej poparł stanowisko Sądu I instancji oparte na tezie, że obwinionemu skutecznie przedstawiono zarzuty.

Ważniejsza jest jednak okoliczność, że skarżący zupełnie pominął podaną przez Sąd II instancji przyczynę, dla której organ ten uznał, że nie upłynął określony w art. 70 ust. 1 u.r.p. trzyletni okres przedawnienia karalności deliktów dyscyplinarnych zarzuconych obwinionemu radcy prawnemu. Jak wspomniano, Sąd *ad quem* stwierdził, że określony w art. 70 ust. 1 u.r.p. termin przedawnienia zostaje przerwany z momentem podjęcia przez rzecznika dyscyplinarnego decyzji o wszczęciu dochodzenia. Pogląd ten jest słuszny i oparty na jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w postanowieniu z dnia 28 lipca 2016 r., SDI 58/15 (LEX nr 2107107), wskazał, że zgodnie z art. 67² u.r.p. postępowanie dyscyplinarne obejmuje: dochodzenie, postępowanie przed sądem dyscyplinarnym oraz postępowanie wykonawcze. Termin przedawnienia, określony w art. 70 ust. 1 u.r.p. zostaje zatem przerwany nie w momencie złożenia wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, względnie, jak uważa skarżący, z chwilą przedstawienia obwinionemu zarzutów, ale w momencie podjęcia przez rzecznika dyscyplinarnego decyzji o wszczęciu dochodzenia. Taki sam pogląd Sąd Najwyższy wyraził w postanowieniu z dnia 8 czerwca 2017 r., VI KS 2/17 (LEX nr 2334903). Jeżeli więc w rozpatrywanej sprawie rzecznik dyscyplinarny (konkretnie zastępca rzecznika) w dniu 30 sierpnia 2013 r. wydał postanowienie o wszczęciu dochodzenia (k. 55 akt sprawy), to słusznie Sąd odwoławczy uchylił orzeczenie Sądu I instancji, uznając, że przedawnienie karalności nie nastąpiło. Nie sposób

jednak nie dostrzec, że jest ono bliskie w świetle art. 70 ust. 2 u.r.p., który stanowi, że w razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło pięć lat.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.

kc